

คำถามคำตอบที่นักแสดงควรรู้

- คำถาม** งานใดบ้างที่กฎหมายลิขสิทธิ์ให้ความคุ้มครอง
- คำตอบ** งานที่จะได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายลิขสิทธิ์ต้องเป็นงานสร้างสรรค์ที่กฎหมายลิขสิทธิ์กำหนดไว้ใน 9 ประเภทงาน ดังนี้
1. งานวรรณกรรม ได้แก่ งานนิพนธ์ต่างๆ เช่น หนังสือ จุลสาร สิ่งเขียน เทคนาปราชัย และรวมถึงโปรแกรมคอมพิวเตอร์ด้วย
 2. งานนาฏกรรม ได้แก่ ท่าเต้น ท่ารำ การแสดงโดยวิธีใบ้
 3. งานศิลปกรรม ได้แก่ ลักษณะงานอย่างหนึ่งอย่างใด ดังนี้
 - (1) งานจิตรกรรม เช่น ภาพวาด
 - (2) งานประติมากรรม เช่น รูปปั้นตัวการ์ตูนต่างๆ
 - (3) งานภาพพิมพ์ เช่น รูปภาพโปสเตอร์ที่สร้างสรรค์ขึ้นโดยใช้กรรมวิธีในการพิมพ์
 - (4) งานสถาปัตยกรรม เช่น งานออกแบบอาคารหรือสิ่งปลูกสร้าง
 - (5) งานภาพถ่าย เช่น ภาพถ่ายวิวต่างๆ
 - (6) งานภาพประกอบ แผนที่ต่างๆ
 - (7) งานศิลปประยุกต์ ได้แก่ การนำงาน (1) – (6) ไปใช้ประโยชน์อย่างอื่นนอกจากชื่นชม เช่น ลายเสื้อผ้า ตุ๊กตาโคมไฟ พวงกุญแจรูปตัวการ์ตูนต่างๆ เป็นต้น
 4. งานดนตรีกรรม ได้แก่ งานเพลงต่างๆ คำร้อง ทำนอง และเรียบเรียงเสียงประสานเพลง
 5. งานโสตทัศนวัสดุ ได้แก่ งานที่ประกอบด้วยลำดับของภาพ หรือภาพและเสียง เช่น วีซีดี/ดีวีดีเพลงคาราโอเกะ
 6. งานภาพยนตร์
 7. สิ่งบันทึกเสียง ได้แก่ งานที่ประกอบด้วยลำดับของเสียง เช่น เทป/ซีดีเพลง
 8. งานแพร่เสียงแพร่ภาพ ได้แก่ งานแพร่เสียงทางวิทยุ งานแพร่เสียงและภาพทางโทรทัศน์
 9. งานอื่นใดในแผนกวรรณคดี แผนกวิทยาศาสตร์ หรือแผนกศิลปะ เช่น งานปักงานถัก เป็นต้น
- คำถาม** งานลิขสิทธิ์จะได้รับความคุ้มครองอย่างไร

คำตอบ - งานลิขสิทธิ์ที่ริเริ่มสร้างสรรค์ขึ้นด้วยความวิริยะอุตสาหะ โดยไม่ได้ลอกเลียนผลงานลิขสิทธิ์ของผู้อื่น จะได้รับความคุ้มครองทันทีที่ได้สร้างสรรค์ผลงาน โดยไม่ต้องจดทะเบียนต่อกรมทรัพย์สินทางปัญญา เพื่อขอรับความคุ้มครองแต่อย่างใด และจะได้รับความคุ้มครองทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ ที่เป็นภาคีสัญญากรุงเบิร์นว่าด้วยการคุ้มครองงานวรรณกรรมและศิลปกรรม และประเทศที่เป็นภาคีความตกลงว่าด้วยสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาที่เกี่ยวกับการค้า (TRIPS)

คำถาม เจ้าของลิขสิทธิ์มีสิทธิอะไรบ้าง

คำตอบ เจ้าของลิขสิทธิ์ มีสิทธิแต่ผู้เดียวในผลงานลิขสิทธิ์ของตน ดังนี้

- (1) ทำซ้ำ (การคัดลอกไม่ว่าโดยวิธีใด ๆ เช่น การทำสำเนา การถ่ายเอกสาร การทำแม่พิมพ์ เป็นต้น)
- (2) ดัดแปลง (การทำซ้ำโดยเปลี่ยนรูปแบบใหม่ เช่น การแปลหนังสือจากภาษาหนึ่งเป็นอีกภาษาหนึ่ง หรือการเปลี่ยนจากภาพ 2 มิติ เป็นภาพ 3 มิติ เป็นต้น)
- (3) เผยแพร่ต่อสาธารณชน (การทำให้ปรากฏต่อสาธารณชน เช่น จำหน่าย แจกจ่าย การขั้บร้อง/เปิดเพลงตามสถานที่ต่าง ๆ เช่น ในร้านอาหาร สถานบันเทิง โรงภาพยนตร์ หรือโรงแรม เป็นต้น)
- (4) ให้เช่าต้นฉบับหรือสำเนางานโปรแกรมคอมพิวเตอร์ โสตทัศนวัสดุ ภาพยนตร์ และสิ่งบันทึกเสียง
- (5) ให้ประโยชน์อันเกิดจากลิขสิทธิ์แก่ผู้อื่น
- (6) อนุญาตให้ผู้อื่นใช้สิทธิดังกล่าวข้างต้นไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน (เช่น อนุญาตให้ผู้อื่นทำซ้ำภาพวาดที่มีลิขสิทธิ์เพื่อจำหน่าย เป็นต้น)

คำถาม การกระทำอย่างไรถือเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ และมีโทษอย่างไร

คำตอบ การละเมิดลิขสิทธิ์ แบ่งออกได้เป็น 2 กรณี ดังนี้

1. การละเมิดโดยตรง (มาตรา 27) ได้แก่ การทำซ้ำ ดัดแปลง และเผยแพร่ต่อสาธารณชน รวมทั้งให้เช่าต้นฉบับหรือสำเนางานโปรแกรมคอมพิวเตอร์ โสตทัศนวัสดุ ภาพยนตร์ และสิ่งบันทึกเสียง โดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของลิขสิทธิ์ ซึ่งจะมีโทษปรับตั้งแต่ 20,000 – 200,000 บาท แต่ถ้าเป็นการกระทำผิดเพื่อการค้า จะมีโทษจำคุกตั้งแต่ 6 เดือน – 4 ปี หรือปรับ ตั้งแต่ 100,000 – 800,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

2. การละเมิดโดยอ้อม (มาตรา 31) ได้แก่ การที่รู้หรือมีเหตุอันควรรู้อยู่แล้วว่างานใดได้ทำขึ้นโดยละเมิดลิขสิทธิ์ของผู้อื่น แต่ก็ยังกระทำการเพื่อหากำไรจากงานนั้น เช่น การขาย จำหน่าย ให้เช่า และเผยแพร่ต่อสาธารณชน รวมทั้งแจกจ่ายในลักษณะที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่

เจ้าของลิขสิทธิ์ เป็นต้น ซึ่งจะมีโทษปรับตั้งแต่ 10,000 – 100,000 บาท แต่ถ้าเป็นการกระทำผิดเพื่อการค้า จะมีโทษจำคุกตั้งแต่ 3 เดือน – 2 ปี หรือปรับตั้งแต่ 50,000 – 400,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

คำถาม การนำงานลิขสิทธิ์ออกเผยแพร่ต่อสาธารณชน คืออะไร ต้องขออนุญาตจากเจ้าของลิขสิทธิ์หรือไม่ อย่างไร

คำตอบ การเผยแพร่ต่อสาธารณชน คือ การทำให้ปรากฏต่อสาธารณชนโดยการแสดง การบรรเลง หรือโดยวิธีอื่นใด เช่น การร้องเพลงและ/หรือเปิดเพลงในร้านอาหารหรือสถานบันเทิง เป็นต้น ดังนั้น นักแสดงท่านใดประสงค์จะเปิดเพลงหรือร้องเพลงในร้านอาหารหรือสถานบันเทิงของตน ต้องได้รับอนุญาตจาก เจ้าของลิขสิทธิ์ในงานเพลงนั้นๆ ก่อน ไม่ว่าจะเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ในงานดนตรีกรรม (เนื้อร้องและทำนอง) และ/หรือเจ้าของลิขสิทธิ์ในงานสิ่งบันทึกเสียงหรืองานโสตทัศนวัสดุ

คำถาม ในกรณีมีผู้ว่าจ้างนักแสดงไปร้องเพลง หรือแสดงอื่นๆ ที่นักแสดงต้องใช้งานลิขสิทธิ์หรือต้อง นำงานลิขสิทธิ์ของผู้อื่นออกเผยแพร่ต่อสาธารณชนนั้น ใครมีหน้าที่ต้องขออนุญาตใช้งานลิขสิทธิ์ดังกล่าว

คำตอบ การขออนุญาตใช้งานลิขสิทธิ์นั้น ต้องขออนุญาตจากเจ้าของลิขสิทธิ์ในงานนั้นๆ ก่อนนำงานออกเผยแพร่ต่อสาธารณชน โดยระหว่างผู้ว่าจ้างกับนักแสดงใครมีหน้าที่ขออนุญาตจากเจ้าของลิขสิทธิ์นั้น จะขึ้นอยู่กับตกลงระหว่างผู้ว่าจ้างกับนักแสดงในขณะทำสัญญาว่าจ้างแสดง

คำถาม อนุญาโตตุลาการ คืออะไร

คำตอบ อนุญาโตตุลาการ คือ ผู้ซึ่งขาดปัญหาข้อพิพาท ซึ่งกรมทรัพย์สินทางปัญญาได้ขึ้นทะเบียนไว้ตามคำแนะนำและเห็นชอบของคณะกรรมการอนุญาโตตุลาการ และหมายความรวมถึงอนุญาโตตุลาการเฉพาะคดี ที่คู่กรณีแต่งตั้งจากบุคคลที่มีได้อยู่ในทะเบียนของกรมทรัพย์สินทางปัญญา

คำถาม การระงับข้อพิพาทโดยระบบอนุญาโตตุลาการมีข้อดีอย่างไร

คำตอบ กระบวนการระงับข้อพิพาทโดยระบบอนุญาโตตุลาการจะทำให้การระงับข้อพิพาทเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ รวดเร็ว ประหยัดค่าใช้จ่าย และเป็นธรรมแก่คู่กรณีทั้ง 2 ฝ่าย เนื่องจากการพิจารณา ข้อพิพาทโดยระบบอนุญาโตตุลาการจะใช้ระยะเวลาพิจารณาเพียง 90-180 วัน นับแต่ตั้งอนุญาโตตุลาการเสร็จ รวมทั้งขั้นตอนและกระบวนการพิจารณาชี้ขาดไม่เข้มงวด เคร่งคัด หรือมีพิธีการยุ่งยากเหมือนการพิจารณาคดีในศาล ซึ่งก่อให้เกิดความสะดวกแก่คู่พิพาท

คำถาม ในกรณีที่เจ้าของลิขสิทธิ์งานภาพยนตร์หรือละครโทรทัศน์ ได้นำงานดังกล่าวไปฉายหรือออกอากาศซ้ำ นักแสดงจะมีสิทธิได้รับค่าตอบแทนดังกล่าวหรือไม่

คำตอบ การนำงานภาพยนตร์หรือละครโทรทัศน์ไปฉายหรือออกอากาศซ้ำ เป็นการเผยแพร่ต่อสาธารณชน ซึ่งเป็นสิทธิของเจ้าของลิขสิทธิ์ ดังนั้นเจ้าของลิขสิทธิ์จึงสามารถกระทำได้โดยไม่ต้องจ่ายค่าตอบแทนให้แก่นักแสดง แต่อย่างไรก็ดี นักแสดงสามารถได้รับค่าตอบแทนดังกล่าวได้โดยทำสัญญาตกลงกับเจ้าของลิขสิทธิ์งานภาพยนตร์ โดยอาจจะระบุไว้ในสัญญาว่าจ้างแสดง